

Rehabilitációs hozzájárulás¹

2022

Ebben az információs füzetben az alábbiakról olvashat:

1. Kinek kell rehabilitációs hozzájárulást fizetnie?.....	2
2. Kinek nem kell rehabilitációs hozzájárulást fizetni?.....	2
3. Hogyan kell megállapítani a létszámot?.....	2
4. Ki tekinthető megváltozott munkaképességű munkavállalónak?	7
5. A rehabilitációs hozzájárulás mértéke.....	8
6. A rehabilitációs hozzájárulás éves összege.....	8
7. A rehabilitációs hozzájáruláshoz kapcsolódó nyilvántartási kötelezettség.....	9
8. A rehabilitációs hozzájárulás bevallása és megfizetése	9

¹ A rehabilitációs hozzájárulás szabályait a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) tartalmazza.

1. Kinek kell rehabilitációs hozzájárulást fizetnie?

Rehabilitációs hozzájárulást kell fizetnie a munkaadónak akkor,

- ha az általa **foglalkoztatottak** átlagos statisztikai állományi létszáma **meghaladja a 25 főt**,
- de az általa foglalkoztatott **megváltozott munkaképességű munkavállalók** átlagos statisztikai állományi létszáma **nem éri el a létszám 5 százalékát**.

2. Kinek nem kell rehabilitációs hozzájárulást fizetni?

Mentesül a rehabilitációs hozzájárulás alól:

- a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény hatálya alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szerv,
- a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter felügyelete alá tartozó, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezet,
- a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló törvény² szerinti honvédelmi szervezet, valamint a honvédelemért felelős miniszter fenntartói irányítása alá tartozó szakképző intézmény,
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatal.

3. Hogyan kell megállapítani a létszámot?

Létszámon a Központi Statisztikai Hivatal munkaügy-statisztikai adatszolgáltatáshoz kiadott útmutatója szerinti, **tárgyévi átlagos statisztikai állományi létszámot** kell érteni.

A statisztikai állományi létszámot egy tizedesjegyre kerekítve, a kerekítés általános szabályai szerint kell meghatározni.

A munkaadó foglalkoztatotti létszámának megállapításakor **nem kell figyelembe venni**

² 2011. évi CXIII. törvény

- a közfoglalkoztatási jogviszonyban, valamint a közfoglalkoztatás támogatásáról szóló kormányrendelet szerint támogatott munkaviszonyban foglalkoztatott személyeket,
- az egyszerűsített foglalkoztatás szabályai szerint jogszerűen alkalmazott munkavállalót,
- az önkéntes tartalékos katonai szolgálati viszonyral rendelkező munkavállalót,
- a munka törvénykönyve³ alapján más munkáltatónál átmeneti munkát végző munkavállalót,
- a honvédek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó hivatásos és szerződéses állományú katonát,
- a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló személyt annál a munkaadónál, aki őt nevelőszülőként foglalkoztatja.

A munkaadó foglalkoztatotti létszámának, illetve az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű munkavállalók létszámának megállapításakor **a több munkáltatónál munkaviszonyban lévő**

- munkavállalót a foglalkoztatottak létszámánál,
- megváltozott munkaképességű személyt a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek létszámánál

az Art⁴. szerint **az adókötelezettségek teljesítésére kijelölt munkáltatónál kell figyelembe venni.**

Munkaerő-kölcsönzéskor a kölcsönzött munkavállalót

- a kölcsönvevőnél vagy
- ha erről a kölcsönvevőnek nyilatkozik, akkor a kölcsönbeadónál

kell a statisztikai létszám számításánál figyelembe venni.

A létszám megállapításakor **a megváltozott munkaképességű személyek számához hozzá kell számítani** azokat a személyeket is – legutoljára a 23. életévük betöltésének naptári évében – akik

- a köznevelési intézményben sajátos nevelési igényű gyermeknek vagy
- felsőoktatási intézményben – a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerint – fogyatékkal élő hallgatónak

³ 2012. évi I. törvény.

⁴ Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.).

minősültek.

A megváltozott munkaképességű személyekkel egy tekintet alá esik – tehát a létszámba a következők szerint beleszámítandó – az a személy is, aki a munkaszerződése szerint **rehabilitációs mentori tevékenységet lát el**, és a munkaszerződése szerinti napi munkaideje a 4 órát eléri.

A kötelező 5 százalékos foglalkoztatási szintbe tehát beszámítható az a munkavállaló is, aki

- mentori tevékenységet lát el napi négy órát elérő munkaidőben a foglalkoztatónál, valamint
- a köznevelésben sajátos nevelési igényű gyermeknek, vagy felsőoktatási intézményben fogyatékossgal élő hallgatónak minősült munkavállalót, 23. életéve betöltésének naptári évéig.

A mentor alkalmazása

A mentornak fontos szerepe van a fogyatékos, a megváltozott munkaképességű személy munkahelyi beilleszkedésében és a munkaerőpiacon való megmaradásában, ezért teszi lehetővé a módosítás a mentorok beszámítását a kötelező foglalkoztatási szintbe, ösztönözve a munkáltatókat alkalmazásukra. **A beszámítható mentori létszám attól függ, hány fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztat az adott munkáltató.**

A munkáltatónál

- 20 vagy annál kevesebb megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén **1 fő**,
- 21-100 megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén legfeljebb **4 fő**,
- 101-250 megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén legfeljebb **8 fő**,
- 251-500 megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén legfeljebb **10 fő**,
- 500 feletti megváltozott munkaképességű munkavállaló esetén legfeljebb **12 fő**

rehabilitációs mentort lehet figyelembe venni.

A foglalkozási rehabilitációs mentori szolgáltatás, tevékenység a következő feladatokat öleli fel egy munkáltatónál:⁵

- szükség szerint a képzésben részesülők benntartásának segítése, a lemorzsolódás elkerülése, a munkahelyi környezetbe történő beilleszkedés elősegítése, a betanítás, a munkahelymegtartás segítése, az utókövetés, valamint az egyéni rehabilitációt támogató, segítő szolgáltatások szervezése, az életvitelt, munkavállalást segítő eszközök hozzáféréseinek szervezése,
- egyéb tanácsadási módszerek és eszközök felhasználásával a munkaerőpiaci integráció, valamint a munkaadók befogadóvá válásának segítése a megváltozott munkaképességű személyek iránt,
- egyéb a munkáltató által meghatározott, a megváltozott munkaképességű, fogyatékos, sajátos nevelési igényű fiatal beilleszkedésének, a munkahely megtartásának segítése.

A mentornak a következő képesítési előírások valamelyikének kell megfelelnie:⁶

Az egyetemi vagy főiskolai végzettséggel, államilag elismert felsőfokú végzettséggel, illetve a többciklusú képzési rendszernek megfelelően alapfokozattal vagy mesterfokozattal rendelkező személy akkor foglalkoztatható rehabilitációs mentorként, ha a következőkben meghatározott végzettséggel rendelkezik, valamint ezekkel egyenértékű képesítési előírásoknak megfelel:

- bölcsészettudományi, társadalomtudományi, közgazdaságtudományi, orvostudományi, egészség tudományi, állam- és jogtudományi, közigazgatás-tudományi karon szerzett végzettség vagy
- tanítói, tanári, gyógypedagógiai végzettség,
- munkavállalási tanácsadó, munkaügyi kapcsolatok szaktanácsadó,
- személyügyi szervező,
- gyógypedagógiai rehabilitációs konzultáns,
- mentálhigiénés szakember,
- foglalkozási rehabilitációs szaktanácsadó,
- foglalkozási rehabilitációs humán és műszaki szaktanácsadó,
- rehabilitációs szakmérnök.

⁵ A foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások formáit – köztük a mentori tevékenység szabályait – a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Mmr.) 2. sz. mellékletének 1.5. pontja tartalmazza.

⁶Az Mmr. 3. sz. melléklet I. pont 1. alpontja tartalmazza.

Összefoglalva: a mentor akkor számítható be a kötelező foglalkoztatási szintbe, ha a munkaszerződése szerint munkaköri tevékenységei közé tartozik a mentori feladatok ellátása, ezt napi 4 órában végzi, és rendelkezik a fentiekben felsorolt végzettségek valamelyikével.

A sajátos nevelési igényű vagy fogyatékossgal élő hallgató alkalmazása

A munkáltatónak ahhoz, hogy a kötelező foglalkoztatási szintbe beszámíthassa a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékossgal élő fiatal, ismernie kell az egészségi állapotra vonatkozó szabályokat, másrészt a minősítés igazolására szolgáló dokumentumokat.

Az egészségi állapotra vonatkozó definíciók:

A sajátos nevelési igényű tanuló fogalmát mind a köznevelésről, mind a szakképzésről szóló, **a fogyatékossgal élő hallgató** definícióját a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény tartalmazza.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló⁷: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- mozgásszervi,
- érzékszervi (látási, hallási),
- értelmi vagy beszéd fogyatékos,
- több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral)

küzd.

Fogyatékossgal élő hallgató (jelentkező)⁸ aki

- mozgásszervi,
- érzékszervi
- vagy beszéd fogyatékos,
- több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

⁷ A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pontja, valamint a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 7. §. 5. pontja szerint.

⁸ A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 108. § 6. pontja szerint.

- autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral)

küzd.

Az egészségi állapot igazolására szolgáló szakvélemények köre: a sajátos nevelési igény és a fogyatékoság megállapítására, valamint a kapcsolódó kedvezmények javasolására vonatkozó fórumrendszer 2020. szeptember 1-jén változott, azonban a kedvezmény érvényesítéséhez ezen időpontot megelőzően kiadott igazolások is felhasználhatók.

Az alábbi szervek által kiadott igazolások fogadhatók el:

2020. szeptember 1. előtt

- a tankerületi központok által fenntartott megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálatok (szakértői bizottsági minőségükben eljárva),
- az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat,
- a rehabilitációs szakértői szerv, rehabilitációs hatóság (megyei/fővárosi kormányhivatal),
- szakorvos (szűk körű, speciális esetben)

által kiadott igazolás sajátos nevelési igényről, fogyatékoságról.

2020. szeptember 1. után

- a tankerületi központok által fenntartott megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálatok (szakértői bizottsági minőségükben eljárva),
- az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat

által kiadott igazolás sajátos nevelési igényről, fogyatékoságról.

Összegezve: a korábban sajátos nevelési igényű, vagy fogyatékosággal élő hallgatói státusszal rendelkező fiatal munkavállaló – 23 éves koráig – tehát akkor számítható be a kötelező foglalkoztatási szintbe, ha a munkáltató rendelkezik valamely jelzett szakértői bizottság által, tanulmányai alatt a fiatalnak kiállított vélemény másolatával.

4. Ki tekinthető megváltozott munkaképességű munkavállalónak?

Megváltozott munkaképességű személynek kell tekinteni azt a személyt,

- akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű,
- aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány, minősítés érvényessége alatt,
- akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű, az erről szóló szakvélemény érvényessége alatt, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül

és a munkaszerződése szerinti napi munkaideje a 4 órát eléri.

A rehabilitációs hozzájárulás szempontjából megváltozott munkaképességüként beszámítható a kötelező foglalkoztatottsági szintbe:

- az Mmtv. 33. § szerinti felülvizsgálattal érintett személyek a felülvizsgálat alapján hozott jogerős döntést követő harmadik hónap első napjáig,
- az Mmtv. 38/C. § szerint a komplex minősítés alól mentesülő személyek a rokkantsági ellátás időtartama alatt,
- aki 2011. december 31-én a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 42. és 42/B. §-a szerint megváltozott munkaképességű munkavállalónak minősült vagy foglalkoztatása alapján a munkáltató 2011. decemberében megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtott költségvetési támogatásban részesült.

5. A rehabilitációs hozzájárulás mértéke

A rehabilitációs hozzájárulás mértéke a tárgyév első napján a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalónak megállapított alapbér kötelező legkisebb összegének kilencszerese személyenként, évente.

2022. január 1-jén az alapbér kötelező legkisebb összege havibér alkalmazása esetén 200 000 forint.

6. A rehabilitációs hozzájárulás éves összege

A rehabilitációs hozzájárulás éves összege

- a kötelező foglalkoztatási szintből hiányzó létszám, valamint
- a rehabilitációs hozzájárulás

szorzata.

7. A rehabilitációs hozzájáruláshoz kapcsolódó nyilvántartási kötelezettség

A megváltozott munkaképességű munkavállalót foglalkoztató munkaadó a rehabilitációs hozzájárulás megállapításához **nyilvántartást vezet, amely tartalmazza**

- a megváltozott munkaképességű munkavállaló és a sajátos nevelési igényűnek valamint fogyatékossgal élőknek minősült fiatalok és mentorok⁹
 - természetes személyazonosító adatait és
 - társadalombiztosítási azonosító jelét,
- a sajátos nevelési igény vagy fogyatékossg tényét, továbbá az ezek igazolására szolgáló okiratok másolatát, valamint
- a megváltozott munkaképességű munkavállaló
 - munkaképesség-változásának,
 - egészségi állapotának,
 - egészségkárosodásának mértékét.

A nyilvántartást a munkáltató a **foglalkoztatás megszűnését követő 5 évig köteles megőrizni**. A sajátos nevelési igényre vagy a fogyatékossg tényére vonatkozó adat a foglalkoztatás megszűnését követő 5 évig, de legfeljebb a 23. életév betöltését követő 5 évig kezelhető.

8. A rehabilitációs hozzájárulás bevállása és megfizetése

A rehabilitációs hozzájárulást a fizetésére kötelezett **munkaadó maga vállalja be, állapítja meg és fizeti be közvetlenül** a *NAV Rehabilitációs hozzájárulás bevételi számla* elnevezésű, 10032000-06056281 számú számlára.

A rehabilitációs hozzájárulásra **év közben negyedévenként előleget kell fizetni**. Az előleg mértéke a mindenkor tárgynegyedévre vonatkozó tényadatok alapján kiszámított **éves rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség huszonöt százaléka**. Az előleg összegét a munkaadó maga állapítja meg, vállalja be, és ezzel egyidejűleg fizeti meg. A negyedik negyedévre előleget fizetni nem kell. A tevékenységét megkezdő kötelezett az első teljes negyedév után köteles először bevállást és előlegfizetést teljesíteni.

⁹ Mmtv. 22/A. § szerint.

A rehabilitációs hozzájárulás

- **előlegét** az I-III. negyedévben a **negyedévet követő hó 20-áig**,
- a befizetett előlegek és az éves hozzájárulás **különbözetét az adóévet követő év február 25-éig**

kell megfizetni.

A rehabilitációs hozzájárulást a „**2201 Bevallás az egyes adókötelezettségekről az államháztartással szemben**” elnevezésű nyomtatványon kell bevallani. A bevallás határideje megegyezik a befizetésre vonatkozó határidőkkel.

A rehabilitációs hozzájárulás Mmtv. által nem szabályozott kérdéseiben az adóigazgatási rendtartásról szóló törvény¹⁰ és az Art. rendelkezéseit kell alkalmazni. A rehabilitációs hozzájárulás a központi költségvetés bevétele.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹⁰ 2017. évi CLI. törvény